

รายงานการประชุม
คณะกรรมการควบคุมมลพิษ
ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑
วันอังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุม ๒๐๒ ชั้น ๒ กรมควบคุมมลพิษ

ผู้มาประชุม

- | | |
|--|---------------|
| ๑. นายสมชัย มาเสถียร | ประธานกรรมการ |
| รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | |
| แทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | |
| ๒. นายดนัย ชีวันดา | กรรมการ |
| รองอธิบดีกรมอนามัย | |
| แทนอธิบดีกรมอนามัย | |
| ๓. นางอรอนงค์ ทรงกิตติ | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการกองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน | |
| แทนอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม | |
| ๔. นางสาวลย์ ชูเกียรติวัฒนา | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการกองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร | |
| แทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร | |
| ๕. นายชัยยา เจริญธรรม | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง | |
| แทนอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง | |
| ๖. นางสุธิดา พรเพิ่มพูน | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล | |
| แทนปลัดกรุงเทพมหานคร | |
| ๗. นางอนงค์ ชานะมูล | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม | |
| แทนอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม | |
| ๘. นางสาวภัทราทิพา ศันสยะวิชัย | กรรมการ |
| ผู้อำนวยการกลุ่มงานปิโตรเคมี | |
| แทนเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | |
| ๙. นายสุจิโรจน์ คงเมือง | กรรมการ |
| เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ | |
| แทนอธิบดีกรมการปกครอง | |

๑๐. นายศิริพงษ์ พรพิพัฒน์ กรรมการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
แทนอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๑๑. พันตำรวจตรี รัฐฉัตร พันธุ์สุข กรรมการ
สารวัตรงานตรวจพิสูจน์มลภาวะ กองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจจราจร
แทนผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๒. นายสุตผล ทองมาก กรรมการ
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
แทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบก
๑๓. นายไพบูลย์ พานทอง กรรมการ
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
แทนอธิบดีกรมเจ้าท่า
๑๔. นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกด์ กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕. นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๖. นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๗. นางสุนิษา ปิยะพันธุ์พงศ์ กรรมการและเลขานุการ
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดภารกิจอื่น)

๑. นายธเรศ ศรีสถิตย์ กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. นางวัชรภรณ์ มูลคำปิล กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวรณนา เตียรธสุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๒. นายสมชาย ทรงประกอบ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๓. นายเถลิงศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๔. นางสาวพรวิษา แกสมาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๕. นางสาวปริญญ์ ใหม้เจริญศรี กรมอนามัย
๖. นายคุณุตย์ ทองพันชั่ง กรมอนามัย
๗. นายจารุพงศ์ เพ็งเกลี้ยง กรุงเทพมหานคร
๘. นางนทีทิพย์ จิงสมประสงค์ กรุงเทพมหานคร

๙. นางอรอุมา เกิดศรีเหล็ก	กรุงเทพมหานคร
๑๐. นางสาววรงค์ น้อยสุขเสริม	กรุงเทพมหานคร
๑๑. นายสุเมธา วิเชียรเพชร	กรมควบคุมมลพิษ
๑๒. นางสาวพรศรี สุทธนารักษ์	กรมควบคุมมลพิษ
๑๓. นายพันศักดิ์ ภิรมงคล	กรมควบคุมมลพิษ
๑๔. นางกัญชลี นาวิกภูมิ	กรมควบคุมมลพิษ
๑๕. นายเจนจบ สุขสด	กรมควบคุมมลพิษ
๑๖. นางสาวผานิต รัตสุข	กรมควบคุมมลพิษ
๑๗. นางสุนีย์ตะปินตา	กรมควบคุมมลพิษ
๑๘. นายเชาวน์ นกอยู่	กรมควบคุมมลพิษ
๑๙. นายสายชล แสงให้สุข	กรมควบคุมมลพิษ
๒๐. นางเพ็ญพิชชา บุญรัตน์	กรมควบคุมมลพิษ
๒๑. นายชยาวิรุฬห์ หวังเจริญรุ่ง	กรมควบคุมมลพิษ
๒๒. นางพรศรี มิ่งขวัญ	กรมควบคุมมลพิษ
๒๓. นางสาวชลลทิพย์ รัตสุข	กรมควบคุมมลพิษ
๒๔. นายเสกสรร แสงดาว	กรมควบคุมมลพิษ
๒๕. นายธีระพล ดิษยาธิคม	กรมควบคุมมลพิษ
๒๖. นางสาวชมพูนุท โลหิตานนท์	กรมควบคุมมลพิษ
๒๗. -๕๐. เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๒๔ คน	

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๓๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งต่อที่ประชุม

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสมชัย มาเสถียร) แจ้งต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายวิจารย์ สิมาฉายา) ประธานกรรมการควบคุมมลพิษติดภารกิจอื่น จึงมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสมชัย มาเสถียร) เป็นประธานการประชุมแทน และการประชุมครั้งนี้ขอเพิ่มวาระเพื่อพิจารณาในวาระ ๔.๓ เรื่อง ร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเนื่องจากเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะมีการนำเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีต่อไป

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ได้เวียนรายงานการประชุมให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา และแจ้งข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทราบภายในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ในการนี้ มีกรรมการขอแก้ไขรายงานและเสนอความเห็น ดังนี้

๑. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอแก้ไขรายงานการประชุม และเสนอความเห็น ดังนี้

๑.๑ หน้า ๒ ชื่อผู้มาประชุมลำดับที่ ๑๐ แก้ไขจาก “นางสาวภัทรทิพา คັນสยะวิชัย” เป็น “นางสาวภัทรทิพา คັນสยะวิชัย”

๑.๒ หน้า ๖ มติที่ประชุม ข้อ ๑. และ ข้อ ๒. วาระที่ ๓.๒ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้ง สารเบนซีน และสาร ๑,๓-บิวทาไดอินในรูปอัตราการระบาย (Loading) จากโรงงานอุตสาหกรรมเคมีดังนี้

- “๑. ให้กรมควบคุมมลพิษหารือกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการนำค่า Loading เชิงพื้นที่ของสารเบนซีน ๖,๐๐๐ กิโลกรัม/ปี/๕ พื้นที่นิคมอุตสาหกรรม (มาบตาพุด เหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) ฝาแดง เอเชีย อาร์ โอ แอลและท่าเรือมาบตาพุด) ไปใช้ประกอบการพิจารณารายงาน EIA และถือเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนจากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี ลำดับ ๔๒ และ ๔๔ ของพื้นที่ ๕ นิคมอุตสาหกรรมนี้ต่อไป” หรือ

“๑. เห็นชอบให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำค่า Loading สำหรับสารเบนซีนที่ศึกษาได้ (๖,๐๐๐ กิโลกรัม/ปี/๕ พื้นที่นิคมอุตสาหกรรม (มาบตาพุด เหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) ฝาแดง เอเชีย อาร์ โอ แอลและท่าเรือมาบตาพุด) ไปใช้ประกอบการพิจารณารายงาน EIA และถือเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนจากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี ลำดับ ๔๒ และ ๔๔ ของพื้นที่ ๕ นิคมอุตสาหกรรมนี้ต่อไป”

- (คำอธิบาย: มติที่ประชุม ข้อ ๑. และ ข้อ ๒. เป็นเรื่องเดียวกันคือ ค่ามาตรฐานสารเบนซีนในรูปอัตราการระบาย (Loading) เชิงพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเคมี ลำดับ ๔๒ และ ๔๔ ในพื้นที่ ๕ นิคมอุตสาหกรรม (มาบตาพุด เหมราชตะวันออก (มาบตาพุด) ฝาแดง เอเชีย อาร์ โอ แอลและท่าเรือมาบตาพุด) ที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแย้งว่าไม่สามารถใช้มาตรา ๔๖ ออกประกาศมาตรฐานนี้ได้ เพราะมาตรา ๔๖ เป็นการประกาศประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA หากต้องการให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำค่านี้ไปใช้เป็น “ค่าเป้าหมาย” ในการลดสารเบนซีนในพื้นที่ผ่านกลไก EIA สามารถทำได้ เพราะค่าดังกล่าวมาจากการคำนวณย้อนกลับค่าเป้าหมายคุณภาพอากาศในปีที่ ๒๐ ตามร่างแผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพอากาศของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) การใช้คำว่า “ค่ามาตรฐาน” เป็นกฎหมายซึ่งไม่ยุติธรรมกับพื้นที่ที่มีค่าสารเบนซีนเกินอยู่แล้วหากบังคับใช้อาจเกิดปัญหาด้านธรรมาภิบาล)

๒. ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ขอแก้ไขรายงานการประชุมดังนี้

๒.๑ หน้า ๑ ตำแหน่งผู้มาประชุมลำดับที่ ๔ ขอแก้ไขจาก “ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม” เป็น “ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม”

๒.๒ หน้า ๕ และ ๖ “Loading” จะแปลว่า “อัตราการระบายรวม” หรือ “อัตราการระบาย” ควรระบุให้ตรงกัน และหน้า ๗ เขียนว่า “ปริมาณการระบาย” ซึ่งคำว่า “อัตรา” กับ “ปริมาณ” เป็นคำที่มีความหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง จึงขอให้แก้ไขและใช้คำให้ถูกต้อง ให้ใช้คำแปลให้เหมือนกัน

๒.๓ การแปลคำว่า “Carrying Capacity” ในหน้า ๓ และหน้า ๗ ให้เลือกใช้คำแปลที่เป็นคำเดียวกัน

๓. ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

๓.๑ หน้า ๑ แก้ไขตำแหน่งผู้มาประชุมลำดับที่ ๔ และชื่อผู้มาประชุมลำดับที่ ๑๐

๓.๒ หน้า ๗ แก้ไขมติที่ประชุมวาระที่ ๓.๒ โดยตัดมติที่ประชุมข้อ ๑. และ แก้ไขมติที่ประชุมข้อ ๒. เป็น “๑. เห็นชอบให้กรมควบคุมมลพิษนำค่ามาตรฐานขีดความสามารถในการรองรับสารเบนซีนของพื้นที่ในรูปอัตรา

การระบาย (Loading) —ต่อพื้นที่ สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเคมีประเภท ๔๒ และ ๔๔ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (รวมท่าเรือ) เหมราชตะวันออก ฝาแดง เอเชีย และอาร์ไอแอลให้มีค่าไม่เกิน ๖,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาขอหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนในพื้นที่ โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางสำหรับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๕๖ เดิม) และนำไปใช้ประกอบการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ ๕ พื้นที่ต่อไป”

๓.๓ ขอใช้คำแปล “Loading” ที่ปรากฏในทุกหน้าเป็น “อัตราการระบาย” และขอใช้คำแปล “Carrying Capacity” ในหน้า ๖ และหน้า ๘ เป็น “ขีดความสามารถการรองรับการระบายมลพิษของพื้นที่”

๓.๔ หน้า ๑๑ วาระที่ ๔.๒ การกำหนดให้รถโดยสารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยควันดำออกสู่บรรยากาศ ขอแก้ไขเป็นดังนี้

- ที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

“๑. ให้จัดทำรายละเอียดกระบวนการในการบังคับใช้กฎหมายกับรถโดยสารของ ขสมก. และรถร่วมบริการของเอกชนให้ชัดเจน เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้กรณีกำหนดให้รถโดยสารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยควันดำออกสู่บรรยากาศ โดยกระบวนการบังคับใช้กฎหมายในทุกมาตราที่เกี่ยวข้องต้องมีความชัดเจน สามารถดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้ในทางปฏิบัติ

๒. ควรจัดให้มีการจัดรับฟังความคิดเห็นต่อการจะกำหนดให้รถโดยสารของขสมก. และรถร่วมบริการของเอกชนเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยควันดำออกสู่บรรยากาศ ตลอดจนกระบวนการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโดยสารของ ขสมก. และรถร่วมบริการของเอกชนดังกล่าว โดยอาจจัดร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หรือบุคคลที่สาม (Third Party)

- มติที่ประชุม

๒. ให้กรมควบคุมมลพิษนำผลการรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้รถโดยสารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยควันดำออกสู่บรรยากาศ และผลการรับฟังความคิดเห็นต่อกระบวนการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโดยสารของ ขสมก. และรถร่วมบริการของเอกชน เสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณาอีกครั้ง”

คณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าไม่ควรแก้ไขมติที่ประชุมวาระที่ ๓.๒ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทั้งสารเบนซีน และสาร ๑,๓-บิวทาไดอิน ในรูปอัตราการระบาย (Loading) จากโรงงานอุตสาหกรรมเคมีเนื่องจากเป็นผลการหารือระหว่างกรมควบคุมมลพิษกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายหลังการประชุมตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษขอหมายให้ดำเนินการ หากผลการหารือพบว่ามีความเห็นแย้งกับมติคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้นำมาหารือเป็นวาระสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอนำประเด็นนี้มาหารือในวาระสืบเนื่องเพื่อพิจารณาวาระที่ ๓.๑

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ตามที่แก้ไขโดยไม่แก้ไขมติที่ประชุมวาระที่ ๓.๒ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทั้งสารเบนซีน และสาร ๑,๓-บิวทาไดอิน ในรูปอัตราการระบาย (Loading) จากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี

วาระที่๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

- ๓.๑ ผลการหารือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการกำหนดมาตรฐานควบคุมอัตราการระบายสารเบนซีนจากโรงงานอุตสาหกรรมเคมีในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (รวมท่าเรือ) เหมราชตะวันออก ผาแดง เอเชีย และอาร์ไอแอล

ฝ่ายเลขานุการฯรายงานต่อที่ประชุมสรุปดังนี้

๑. คณะกรรมการควบคุมมลพิษในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติให้กรมควบคุมมลพิษหารือกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๔๖ เดิม) ในการกำหนดมาตรฐานควบคุมอัตราการระบายสารเบนซีนสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเคมีประเภท ๔๒ และ ๔๔ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (รวมท่าเรือ) เหมราชตะวันออก ผาแดง เอเชีย และอาร์ไอแอลให้มีค่าอัตราการระบายไม่เกิน ๖,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปีใน ๕ พื้นที่ และการนำไปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางสำหรับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ ๕ พื้นที่ก่อนเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๒. กรมควบคุมมลพิษได้หารือกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความเห็นว่าไม่สามารถใช้มาตรา ๔๘ ออกประกาศมาตรฐานนี้ได้ เนื่องจากมาตรา ๔๘ เป็นการประกาศประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการที่จะต้องจัดทำรายงาน EIAและเสนอให้นำค่าดังกล่าวไปใช้เป็น “ค่าเป้าหมาย” ในการลดสารเบนซีนในพื้นที่ผ่านกลไกการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๓. กรมควบคุมมลพิษได้พิจารณาความเห็นของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว เห็นด้วยว่า มาตรา ๔๘ เป็นการกำหนดประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ เป็นการกำหนดสำหรับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการหรือกิจการแต่ละประเภท มิใช่การกำหนดมาตรฐานการระบายสารมลพิษและค่าดังกล่าวเป็นค่าขีดความสามารถในการรองรับสารเบนซีนของพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเคมีประเภท ๔๒ และ ๔๔ ใน ๕ พื้นที่ดังกล่าวจึงเห็นด้วยที่ให้กำหนดเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนมิใช่การกำหนดเป็นค่ามาตรฐาน และเนื่องจากพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ๕ พื้นที่ เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจหลักของประเทศตามนโยบายรัฐบาล จึงเห็นควรนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบและพิจารณามอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนในพื้นที่ โดยนำไปใช้ประกอบการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ ๕ พื้นที่ต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นด้วยตามความเห็นของกรมควบคุมมลพิษ โดยกำหนดเป็นค่าขีดความสามารถในการรองรับสารเบนซีนของพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเคมีประเภท ๔๒ และ ๔๔ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (รวมท่าเรือ) เหมราชตะวันออก ผาแดง เอเชีย และอาร์ไอแอลให้มีค่าอัตราการระบายไม่เกิน ๖,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปีใน ๕ พื้นที่ และให้กรมควบคุมมลพิษเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา

มอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเป็นค่าเป้าหมายในการลดสารเบนซีนในพื้นที่ โดยนำไปใช้ประกอบการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ ๕ พื้นที่ต่อไป

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอต่อที่ประชุมสรุปดังนี้

๑. กรมควบคุมมลพิษได้เสนอ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยให้กรมควบคุมมลพิษนำความเห็นของคณะกรรมการควบคุมมลพิษไปปรับแก้ไข ซึ่งต่อมามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ให้มีการจำแนกแผนของประเทศออกเป็น ๓ ระดับ โดยยุทธศาสตร์การจัดการคุณภาพน้ำดังกล่าวให้ถือเป็นแผนระยะที่ ๓ คือแผนแม่บทหรือแผนอื่นๆ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ กรมควบคุมมลพิษจึงได้เสนอรอบ (ร่าง) แผนแม่บทการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ มติให้กรมควบคุมมลพิษจัดทำเป็น (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะไปพิจารณาการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทฯ และเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษอีกครั้ง

๒. สาระสำคัญของ (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สรุปดังนี้

๒.๑ กรมควบคุมมลพิษได้วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพน้ำในรอบ ๒๐ ปี จากการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การขยายตัวของการท่องเที่ยวและชุมชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนาบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์และแผนต่างๆ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์แบ่งออกเป็น ๒ ตัวชี้วัดคือ ๑) ร้อยละของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด โดยข้อมูลปีฐาน (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๐) อยู่ที่ร้อยละ ๑๓ และ ๒) ร้อยละของคุณภาพน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนดโดยข้อมูลปีฐาน (๒๕๕๗ – ๒๕๕๙) อยู่ที่ร้อยละ ๔๙ ทั้งนี้ ในช่วง ๕ ปีแรกกำหนดค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนมีค่าเป้าหมายเป็นร้อยละ ๑๐๐ ในปีที ๑๐ เป็นต้นไปทั้ง ๒ ตัวชี้วัด

๒.๒ กรอบแนวคิดในการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย ระยะ ๒๐ ปีคือ ๑) เพื่อป้องกันและลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำ ๒) ควบคุมการระบายน้ำเสียตามศักยภาพของแหล่งน้ำโดยประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษหรือผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่ายและขีดความสามารถในการรองรับการระบายมลพิษของแหล่งน้ำ (Carrying Capacity) และ ๓) การบริหารจัดการคุณภาพน้ำที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน

๓. มาตรการและแนวทางการดำเนินงานสำคัญ

มาตรการที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทางมุ่งให้ความสำคัญในการป้องกันและลดการน้ำเสียตั้งแต่ต้นทาง โดยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวหรือเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ส่งเสริมให้บ้านเรือนติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสูง ปรับขบวนการผลิตและสร้างนวัตกรรมใหม่ทางการเกษตรเพื่อลดมลพิษทางน้ำ และป้องกันมลพิษจากการขนส่งทางน้ำ

มาตรการที่ ๒ การควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นให้มีระบบบำบัดน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหาคุณภาพน้ำและเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญจัดเก็บค่าบริการน้ำเสียเพื่อนำมาใช้ในการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดมาตรฐานอัตราการระบายมลพิษทางน้ำ (Loading) ตามขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแต่ละพื้นที่และกำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ (Permit System) หน่วยงานอนุญาตก่อสร้างหรือประกอบกิจการต้องตรวจและกำกับจัดการน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษให้เป็นไปตามมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบมลพิษ

มาตรการที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสียเสนอให้ “การรักษาและฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ” เป็นวาระแห่งชาติ เป็นตัวชี้วัดร่วมระหว่างกระทรวงที่กำกับดูแลการอนุญาตการประกอบกิจการและตัวชี้วัดจังหวัด เสริมสร้างศักยภาพการจัดการน้ำเสียในระดับพื้นที่ศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดเก็บค่านูรักษน้ำในประเด็นการปฏิรูปประเทศ ให้มีการบูรณาการข้อมูลร่วมกันตามนโยบาย Big Data จัดทำกฎหมายและกฎระเบียบที่สนับสนุนผลิตภัณฑ์และการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการใช้มาตรการทางสังคมการป้องกันแก้ไขกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุทางน้ำหรือการฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

ที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ควรปรับชื่อตัวชี้วัดให้ถูกต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการปรับปรุง “แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำทะเลให้มีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด”

๒. การกำหนดเป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐ และการกำหนดมาตรการต้องมีความสัมพันธ์กัน หากต้องการบรรลุเป้าหมายในปีที่ ๑๐ เป็นต้นไป จะต้องปรับเพิ่มมาตรการให้เข้มข้นขึ้นเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้

๓. เป้าหมายกับแนวทางการดำเนินการที่เสนอไม่สอดคล้องกัน โดยกำหนดเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ ไว้ในปีที่ ๑๐ แต่แนวทางการดำเนินงานกำหนดเป้าหมายไว้ ๒ ระยะ คือ ระยะ ๕ ปี และระยะที่ ๒๐ ปี

๔. ควรเพิ่มเติมมาตรการเชิงป้องกันในการจัดการน้ำเสียจากชุมชนเมืองนอกจากบ้านเรือน เช่น ร้านอาหาร โรงแรม รีสอร์ท อาทิ มีการลดการระบายน้ำทิ้ง การนำน้ำกลับมาใช้ประโยชน์พิจารณาหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

๕. การกำหนดมาตรฐานอัตราการระบายมลพิษทางน้ำ (Loading) ตามขีดความสามารถในการรองรับการระบายมลพิษในแต่ละพื้นที่และกำหนดให้มีระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ (Permit System) จะกำหนดเป็นรายแหล่งน้ำหรือลุ่มน้ำ

๖. การควบคุมและติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ ควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ

๗. การประกาศประเภทกิจการที่มีความเสี่ยงและจะต้องจัดทำหลักประกันความเสี่ยง หน่วยงานหลักควรเป็นกรมโรงงานอุตสาหกรรมไม่ใช่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. การจัดทำระบบแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายการระบายมลพิษ (Emission Trading) ควรย้ายไปไว้ในมาตรการที่ ๓ โดยให้มีการศึกษาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ก่อน

๙. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งระบุเป็น ๕๒๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่ข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรมระบุไว้เพียง ๓๑.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

๑๐. ภายหลังการปรับแก้ไข (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมมลพิษแล้ว ควรนำไปรับฟังความคิดเห็นอีกครั้ง ก่อนเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อไป และหลังจากนั้นเสนอให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดโครงการสำคัญ (Flagship Project) ให้ชัดเจนต่อไป

มติที่ประชุม

ให้กรมควบคุมมลพิษรับความเห็นของคณะกรรมการควบคุมมลพิษไปปรับแก้ไข (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และนำไปรับฟังความคิดเห็นก่อนเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อไป

๔.๒ (ร่าง) แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากการจัดการขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ. ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอต่อที่ประชุมสรุปดังนี้

๑. กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำกรอบแผนแม่บทด้านการจัดการขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีมติให้กรมควบคุมมลพิษจัดทำเป็น (ร่าง) แผนแม่บทด้านการจัดการขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ตามความเห็นและข้อเสนอแนะและนำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา

๒. กรมควบคุมมลพิษได้ยกร่างและปรับชื่อเป็น (ร่าง) แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ภายใต้บริบทเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นโยบายรัฐบาล แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนจัดการมลพิษ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

๓. กรมควบคุมมลพิษได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และได้ปรับแก้ไขตามความเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็นแล้ว

๔. (ร่าง) แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ครอบคลุมการจัดการขยะ ๔ ประเภท ได้แก่ ขยะชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ เป้าหมาย คือ ขยะและของเสียอันตรายได้รับการจัดการอย่างถูกต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

๔.๒ กรอบแนวคิดใช้หลัก 3R/แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)/waste to resources หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย: PPP ส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) ให้ผู้ผลิตมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยใช้หลักการ Extended Producer Responsibility: EPR

๔.๓ มาตรการสำคัญสรุปดังนี้

มาตรการที่ ๑ การป้องกันและลดมลพิษจากขยะและของเสียอันตรายในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Design for Environment: DfE) กำหนดเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงการรีไซเคิลและวิธีการกำจัดบนบรรจุภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์ ลดขยะอินทรีย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของขยะชุมชน ควบคุม/จำกัดประเภทผลิตภัณฑ์ที่จะเกิดขยะ ในช่วงปี ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ ควบคุม/จำกัดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็น Single-use plastic ทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๖ เลิกผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็น Single-use plastic ภายในปี ๒๕๘๐

มาตรการที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพจัดการมลพิษจากการบำบัด กำจัดขยะและของเสียอันตรายในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ไม่ให้มีการเทกอง/เผากลางแจ้ง ดำเนินการตามนโยบายรวมกลุ่มพื้นที่จัดการขยะปรับปรุง/ฟื้นฟู สถานที่กำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ระบบการอนุญาตสำหรับสถานที่กำจัดขยะทั้งภาครัฐและเอกชน กำหนดสถานที่กำจัดขยะเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษและระบบการตรวจประเมินและหน่วยรับรอง (Certify Body) การอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชนมีมาตรการชดเชยเยียวยาให้กับประชาชน/ชุมชนโดยรอบสถานที่กำจัดขยะ ออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้โรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖ ที่มีของเสียอันตรายต้องทำ EIA/EHIA เร่งรัดจัดตั้งสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค ระบบการจัดการขยะจากสิ่งก่อสร้างและการรื้อถอนจัดทำแนวปฏิบัติรองรับของเสียอุบัติใหม่ (Emerging Waste) บางประเภทที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคต ในช่วงปี ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ กำหนดระบบการวางหลักประกันความเสี่ยง บังคับใช้กฎหมายการควบคุมมลพิษกับสถานที่กำจัดขยะภายในปี ๒๕๖๖ และมีระบบการจัดการ Emerging Wastes เช่น new POPs waste, nano waste

มาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษจากขยะและของเสียอันตราย ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ สร้างกระบวนการรับรู้ให้กับประชาชน ออกกฎระเบียบ/ข้อกำหนดการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) มีแผนงาน/โครงการด้านการจัดการของเสียอยู่ในการพัฒนาประเทศขนาดใหญ่ ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บค่าธรรมเนียมภายใน ๓ ปีเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนปฏิรูประบบการให้งบประมาณ การศึกษาหรือการวิจัยผลกระทบของมลพิษจากขยะและของเสียอุบัติใหม่ (Emerging Waste) การจัดการซากแบตเตอรี่ไฟฟ้า โซลาร์เซลล์ ซากรถยนต์ วัสดุทดแทนบรรจุภัณฑ์กำจัดยาก การควบคุมของเสียจากสถานพยาบาลขนาดเล็ก ในช่วงปี ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ จัดทำกฎหมายการจัดการขยะของประเทศในลักษณะกฎหมายกลาง ภายในปี ๒๕๗๐ จัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์กำจัดยาก

ที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ควรแยกการควบคุมไม่ให้มีการเทกอง/เผากลางแจ้ง กับการดำเนินการตามนโยบายรวมกลุ่มพื้นที่จัดการขยะของ อปท.ออกจากกัน
๒. ตรวจสอบการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น Single-use plastic, Emerging Wastes คำว่าของเสียอุบัติใหม่ และควรใช้เป็นภาษาไทยเพื่อให้เข้าใจง่าย
๓. การกำหนดให้ผู้รับจัดการขยะ ของเสียอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ ต้องวางหลักประกันความเสี่ยงที่เกิดจากการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ก่อน โดยย้ายไปอยู่ในมาตรการที่ ๓
๔. แก้ไขปี พ.ศ. ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็น พ.ศ. ๒๕๖๑

มติที่ประชุม

ให้กรมควบคุมมลพิษนำความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมมลพิษไปปรับแก้ไข (ร่าง) แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากการจัดการขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และนำไปปรับปรุงความคิดเห็นก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อไป

๔.๓ (ร่าง) มาตรการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอต่อที่ประชุมสรุปดังนี้

สืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบเกินค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (มาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงตั้งแต่กลางเดือนมกราคม ๒๕๖๑ ที่ผ่านมาและมีการแจ้งเตือนผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนกรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในช่วงเวลาดังกล่าว และร่วมกันยก (ร่าง) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อรองรับสถานการณ์ในปีต่อไป สรุปดังนี้

๑. มาตรการระยะสั้นแบ่งเป็น ๓ ช่วง

ก่อนเกิดสถานการณ์ (ก.ย.-พ.ย.) เป็นการเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ โดยบูรณาการข้อมูลเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและให้ความรู้แก่ประชาชนก่อนเข้าถึงช่วงเกิดสถานการณ์

เมื่อเกิดสถานการณ์ (ธ.ค. - เม.ย.) เป็นการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามระดับสีซึ่งแบ่งตามปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} เป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับสีเหลือง ระดับสีส้ม และระดับสีแดง ซึ่งการดำเนินมาตรการจะเพิ่มความเข้มงวดขึ้นตามระดับสีเพื่อลดปริมาณฝุ่นละออง

หลังเกิดสถานการณ์ (พ.ค.) (AAR: After Action Reviews) เป็นการสรุปสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ/การรายงานโรค รวมถึงการดำเนินงานตามมาตรการที่ผ่านมา และถอดบทเรียนเพื่อปรับปรุงมาตรการและเตรียมการรับมือสถานการณ์ในปีต่อไป

๒. มาตรการระยะยาว เป็นการลดการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด โดยการปรับปรุงคุณภาพ

น้ำมัน ปรับปรุงคุณภาพรถยนต์ใหม่พัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะใช้รถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริดใช้ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ จัดหาพื้นที่จอดแล้วจรใช้เตาเผาขยะที่มีการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศการปรับลดอายุการตรวจสอบสภาพรถยนต์ใช้งาน การเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า การจัดโซนนิ่งจำกัดจำนวนรถเข้าเมือง เพิ่มพื้นที่สีเขียว พัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ และการวินิจฉัยการเจ็บป่วยที่มาจากสารมลพิษทางอากาศ

๓. กลไกกำกับดูแล กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดตั้งศูนย์อำนวยการ โดยใช้ระบบ Single Command เพื่อบูรณาการและสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒ ระดับ ได้แก่

๑) ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (ระดับชาติ) โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้บัญชาการ

๒) ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการ

ที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. หากต้องการให้มาตรการมีผลในทางปฏิบัติควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรจัดทำเป็น Code of Practice ว่าแต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการอะไรตามลำดับขั้นตอนจากเบาไปหาหนักให้ชัดเจน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. การทำฝนหลวงอาจไม่มีผลในการลดฝุ่นและทำได้เฉพาะในพื้นที่ปริมณฑล เนื่องจากไม่สามารถทำการบินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และการฉีดพ่นน้ำไม่มีผลต่อการลดฝุ่นด้วย ควรจัดการที่สาเหตุหลักคือรถที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลโดยเฉพาะรถบรรทุก

๓. ควรมีการพยากรณ์ล่วงหน้าเช่นเดียวกันสถานการณ์หมอกควัน โดยกรมควบคุมมลพิษควรพัฒนาเพื่อสร้างระบบสำหรับการพยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า

๔. ควรมีการจัดประชุมเฉพาะกิจเพื่อสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับมือสถานการณ์ก่อนเกิดเหตุ เนื่องจากเป็นการดำเนินงานในปีแรก

มติที่ประชุม

ให้กรมควบคุมมลพิษรับความเห็นและข้อเสนอแนะไปปรับแก้ไข (ร่าง) มาตรการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีรวมถึงพิจารณาประกอบการดำเนินงานต่อไป

เนื่องจากเวลาว่างเลยไปพอสมควร ที่ประชุมจึงมีมติให้นวาระ ๔.๕ (ร่าง) เกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเภทหลอดแอลอีดี (LED lamp) และ ๔.๖ (ร่าง) เกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเภทสถานบริการน้ำมัน และสถานบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น ไปพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

วาระที่ ๕ เรื่องเพื่อทราบ

๕.๑ ความก้าวหน้าในการแก้ต่างคดีแทนคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๗/๒๕๕๙ ส. ๕๖/๒๕๕๙ ส. ๕๗/๒๕๕๙ ส. ๕๘/๒๕๕๙ และ ส. ๕๙/๒๕๕๙ ระหว่างสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๐๑ คน ผู้ฟ้องคดี และอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๒ คน ผู้ถูกฟ้องคดี (ผลกระทบจากมลพิษที่อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่าศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งแยกคดีจาก ๕ คดี ออกเป็น ๓๑ คดี ตามรายผู้ร้องสอดดังนี้ ๑) แยกคดีหมายเลขดำที่ ส.๗/๒๕๕๙ ออกเป็น ๕ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ ส. ๗/๒๕๕๙ และ ส. ๓๕/๒๕๖๑ – ส. ๓๘/๒๕๖๑๒) แยกคดีหมายเลขดำที่ ส. ๕๖/๒๕๕๙ ออกเป็น ๓ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ ส. ๕๖/๒๕๕๙, ส. ๓๓/๒๕๖๑ และ ส. ๓๔/๒๕๖๑๓) คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๗/๒๕๕๙ ออกเป็น ๔ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๗/๒๕๕๙ และ ส. ๔๔/๒๕๖๑ – ส. ๔๖/๒๕๖๑๔) คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๘/๒๕๕๙ ออกเป็น ๖ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๘/๒๕๕๙ และ ส. ๓๙/๒๕๖๑ – ส. ๔๓/๒๕๖๑๕) คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๙/๒๕๕๙ ออกเป็น ๑๓ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขดำที่ ส.๕๙/๒๕๕๙ และ ส. ๕๑/๒๕๖๑ – ส. ๖๒/๒๕๖๑และกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการมอบอำนาจและจัดส่งใบมอบอำนาจให้กับพนักงานอัยการเรียบร้อยแล้วทั้งนี้ ศาลปกครองกลางได้กำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาพยานข้อเท็จจริงของศาลปกครองกลางสำหรับ ๒ คดี คือ๑) คดีหมายเลขดำที่ ส. ๕๖/๒๕๕๙ กำหนดวันสิ้นสุดเป็นวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒) คดีหมายเลขดำที่ ส. ๓๓/๒๕๖๑ กำหนดวันสิ้นสุดเป็นวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

มติที่ประชุม รับทราบ

๕.๒ รายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่าเรื่องที่เสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา รวมทั้งหมด ๑๗ เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) (ร่าง) แผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๐ –๒๕๖๔ ๒) การกำหนดมาตรฐานการระบายสารมลพิษจากรถยนต์ใหม่ขนาดเล็กที่ติดตั้งระบบก๊าซเพิ่มเติมเพื่อใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง และ ๓) การปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๔ เรื่อง ประกอบด้วย รอเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวน ๖ เรื่อง รอเสนอประธานกรรมการควบคุมมลพิษ จำนวน ๑ เรื่อง และต้องนำกลับมาเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษใหม่ จำนวน ๗ เรื่อง เสนอในการประชุมวันนี้ จำนวน ๑ เรื่อง และในโอกาสต่อไป จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ ๑) (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ๒) (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการมลพิษทางอากาศและเสียงในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ๓) กรอบแนวคิดการกำหนดอัตราค่าบริการและระบบการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ๔) การยกเลิกวิธีการตรวจวัดควันดำด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาชกรอง ๕) กรอบแนวทางการทบทวนแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลา และ ๖) การกำหนดให้รถโดยสารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยควันดำออกสู่บรรยากาศ

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ

- ๖.๑ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๘๐๖๔/๒๕๖๐ ระหว่างกรมควบคุมมลพิษ โจทก์ กับกิจการร่วมค้า เอ็น วี พี เอสเค จี ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๙ ราย จำเลย (ข้อฟ้องสัญญาและข้อฟ้องที่ดินโครงการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ)

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่า เมื่อปี ๒๕๕๗ กรมควบคุมมลพิษได้เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา กิจการร่วมค้า เอ็น วี พี เอสเค จี จำเลย กับพวกรวม ๑๙ ราย ข้อหาข้อสัญญาและที่ดินกับศาลแขวงดุสิต และได้มีการดำเนินคดีเรื่อยมา โดยศาลชั้นต้นได้พิพากษาให้กรมควบคุมมลพิษชนะคดี ส่วนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ยกฟ้อง และศาลฎีกาได้ตัดสินคดีเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้กรมควบคุมมลพิษชนะคดีและลงโทษปรับบริษัทเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท รวมทั้งให้จำคุกกรรมการบริษัทคดีละ ๓ ปี กรมควบคุมมลพิษจะได้นำผลคดีไปฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๖.๒ กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

กรรมการและเลขานุการแจ้งที่ประชุมทราบกำหนดการประชุมครั้งต่อไป เป็นวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุม เวลา ๑๖.๔๕ น.

นางกัญชลี นาวิกภูมิ
นางสาวชมพูนุท โลหิตานนท์
นางเกวลิน วงศ์เศรษฐศิริ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสุณิปิยะพันธุ์พงศ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม